

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 178.

Wtorek 2 (14 Sierpnia)

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świętach uroczystych i Niedziela. h. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Komisja likwid. — Dyrekcja gł. tow. kred. ziemsk. — Zarząd centralny dochodów z akcyzy. — Zarządzający doch. z akcyzy okr. radomskiego. — Dyrektor szkoły gł. ewang. — Zarząd instyt. muzycz.

DZIAŁ NEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne z gazet. — Przyjazd J. C. W. Ks. Oldenburgskiego. — Przegląd wojsk. — Kongres. — Poselstwo stanów zjednoczonych. — Kronika kościelna. — Kronika brukowa. — Pożeganie. — Żdanow. — Wypadki. — Różne drobności. — Rezejm i układy pokojowe. — Z widowni wojny. — Ameryka. Stan wojenny. — Przysięga. — Decyzja izby. — Wypadki w Haiti. — Anglja. Konfiskata okrętów. — Zamach. — Austrja. Postawa Francji. — Słowianie w Austrji. — Pożyczka. — Cholera w Galicji. — Cholera i tyfus na Bukowinie. — Azja. Powstańcy chińscy. — Francja. Kompensaty. — Ks. Metternich. — P. Benedetti. — Cesarzowa meksykańska. — Cesarzowa Karolina; marsz. Bazaine. — Rady jeneralne. — Hiszpanja. Flota; w. Kuba. — Meksyk. Podróż cesarzowej. — Tampico. — Organizacja strzelców. — Niemcy. Agitacja w Bawarji. — Prusy. Wejście małych państw. — Projekt do adresu. — Projekt adresu staroliberalów. — Frakcja polska. — Pożyczka. — Włochy. Kwestja rzymska. — Korespondencje ze Lwowa i Paryża. — Rozmaitości.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Spiewacy hebrajscy. — Benefis p. A. Hering. — Skład produktów rolniczych. — P. Plątek i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

dnia 1 (13) Sierpnia.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskim podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rs. 1,285 kop. 10, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Fortunatowi *Zielinskiemu*, właścicielowi dóbr Broniewo, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Włocławskim, Gminie Piotrków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Warszawskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 4,020 kop. 19, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Ignacemu *Gabczewskiemu*, właścicielowi dóbr Radziki-małe, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Lipnowskim, Gminie Osiek nad Brodnica, wysłane zostało do Kasy Powiatu Płockiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 787 kop. 40, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Zuzannie *Karwoskiej*, właścicielce dóbr Prądzew, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Łęczyckim, Gminie Topola-Królewska, wysłane zostało do Kasy Powiatu Warszawskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 21,183 k. 45, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Aleksandrowi *Fedorenko*, właścicielowi dóbr donacyjnych Kłodawa, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Łęczyckim, Gminach Kłodawa i Rdutów, wysłane zostało do Kasy Powiatu Warszawskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 6,449 k. 45, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Nikodemowi i Emilji *Dzwonkowskim*, właścicielom dóbr Domaniowice, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Olkuskim, Gminie Złożeniec, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 9,084 kop. 33, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Ignacemu *Herniczek*, właścicielowi dóbr Prendocin, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opatowskim, Gminie Błaziny, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 2,430 kop. 7, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Ludwikowi *Bronikowskiemu*, właścicielowi dóbr

Łatanice, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Stopnickim, Gminie Dobrowoda, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 7,249 kop. 50, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Emilji *Weylińskiej*, właścicielce dóbr Chojeniec, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Krasnostawskim, Gminie Siedliszcze, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 13,896, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Janowi *Wylazłowskiemu*, właścicielowi dóbr Wysokin, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opoczyńskim, Gminie Sulgostów, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 24,945 kop. 77, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Konstantemu *Lempickiemu*, właścicielowi dóbr Stożyszyn, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Zamojskim, Gminie Modliborzycy, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 3,386 kop. 82, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Wandzie *Okeckiej*, właścicielce dóbr Miszewko-Strzałkowe i Miszewko-Stefany, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Płockim, Gminie Bielino, wysłane zostało do Kasy Powiatu Płockiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 5,511 kop. 50, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Jacentemu *Wolskiemu*, właścicielowi dóbr Bedlna, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opoczyńskim, Gminie Sworzycy, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 20,231 kop. 66, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Teofilowi *Gerliczowi*, właścicielowi dóbr Osse, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opoczyńskim, Gminie Osse, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. — W dniu 8 (20) b. m. o godzinie 11 z rana w Warszawie w Gmachu Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego przy ulicy Mazowieckiej, na publicznem posiedzeniu tychże Władz, Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego zdawać będzie sprawę z czynności swych, w upłynionym 1-m półroczu 1866 r. dokonanych.

Zarząd Centralny dochodów z akcyzy w Królestwie Polskim. Na zasadzie art. 21 Ustawy o akcyzie od trunków w Królestwie Polskim, przez Dyrektora Centralnego Zarządu dochodów z akcyzy mianowani zostali dnia 15 (27) lipca r. b.: były Buchalter Twerzkiego Gubernjalnego Zarządu Akcyzy *Rennenkampff* — Rewizorem w Zarządzie Akcyznym Warszawskim; Pomocnicy Nadzorców Zarządów Akcyznych: Liflandzkiego *Meisner* i Grodzieńskiego *Puszkarew* — Rewizorami przy Zarządzie Akcyznym Lubelskiego Okręgu; Pomocnicy Nadzorców Zarządów Akcyznych: Kostromskiego *Nagajew* i Riaziańskiego *Pawłow* — przy Zarządzie Akcyznym Piotrkowskiego Okręgu; Pomocnik Nadzorczy Wileńskiego Zarządu Akcyzno *Tizenhausen* — przy Zarządzie Akcyznym Okręgu Radomskiego; Pomocnicy Nadzorców Zarządów Akcyznych: Kostromskiego *Troickij* i Połtawskiego *Ignatowicz* — przy Zarządzie Akcyznym Okręgu Kaliskiego; Pomocnik Nadzorczy Zarządu Akcyzno Estlandzkiego baron *Pillar von Pillchau* — przy Zarządzie Akcyznym Kieleckiego Okręgu; Pomocnik Nadzorczy Zarządu Akcyzno Liflandzkiego *Weinberg* — przy Zarządzie Akcyznym Płockiego Okręgu; były Nadzorca Okręgowy Zarządu Akcyzno Samarskiego *Borodin* — przy Zarządzie Akcyznym Siedleckiego Okręgu; nadetatowy urzędnik Zarządu Akcyzno Estlandzkiego *Steinberg* — przy Zarządzie Akcyznym Suwalskiego Okręgu; zaliczony do przybocznej Kancelarii Głównego Dyrektora Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, szlachcic *Dłużniewski* — Sekretarzem Kancelarii Zarządu Centralnego; Urzędnik do

szczególnych poruczeń Kancelarii Głównego Dyrektora Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu *Kryksin* i zaliczony do wydziału Dochodów Niestających *Świętorzeczki* — Referentami w Kancelarii Zarządu Centralnego.

Zarządzający dochodami z akcyzy w okręgu Radomskim. — Stosownie do Najwyższego Ukazu z dnia 7 (19) Czerwca r. b. o nowej akcyznej systemie w Królestwie Polskim, Zarządzający dochodami z akcyzy w gubernji Radomskiej, zawiadamia, że Zarząd akcyzny w gubernjalnem mieście Radomiu od dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) r. b. czynności swoje rozpoczął.

Dyrektor Szkoły Głównej Niemiecko-Ewangelickiej w Warszawie ma honor niniejszem podać do wiadomości powszechnej, że akt otwarcia męskiego i żeńskiego oddziału pomienionej Szkoły odbędzie się dnia 4 (16) b. m. Sierpnia o godzinie 1-ej z południa w lokalu tejże Szkoły, w domu po-wizytowskim pod Nrem 391, przy Krakowskim-Przedmieściu.

Zarząd Instytutu Muzycznego Warszawskiego. Zawiadamia osoby interesowane, że zapis uczni i uczennic do Instytutu na rok szkolny 1866/7 rozpocznie się dnia 20 Sierpnia (1 Września), a kurs nauk z dniem 30 Sierpnia (11 Września) r. b. — Pod jakimi warunkami młodzież obojczy pleci może być do Instytutu przyjmowana, objaśnia to bliżej Ustawa dla Zakładu tejgo przez Radę Administracyjną przepisana o szczegółach której, można powziąć bliższą wiadomość w Kancelarii Instytutu codziennie od godziny 9 do 12 z rana, wyjąwszy niedziele i święta. Zarząd wskazuje tylko w tej mierze główne zasady, a mianowicie: 1) Że kandydat lub kandydatka ma mieć najmniej 12-ty, a najwięcej 20-ty rok życia; wiek wcześniejszy i późniejszy, w razie zdolności nadzwyczajnych i dostatecznego usposobienia, nie może być przeszkodą do przyjęcia ucznia. 2) Że opłata za naukę wynosi na pół roku rsr. 25. 3) Że ograniczenie wieku nie stosuje się do uczniów i wolnych słuchaczy, uczęszczających za opłatą po rsr. 25 półrocznie. 4) Że kandydaci winni złożyć: metrykę urodzenia, świadectwo szczepionej ospy, świadectwo lekarza że stan ich zdrowia pozwala na naukę śpiewu, świadectwo szkolne z usposobienia w czytaniu, pisaniu i znajomości 4 ch działań arytmetycznych, deklarację co do funduszu na utrzymanie ich w Warszawie. 5) Że kandydat lub kandydatka podda się egzaminowi w obec członków Instytutu, który o ich zdolności muzycznej i przygotowaniu technicznem wyrzekną. 6) Że przedmioty wykładane są 3 razy w tygodniu: dla klas żeńskich, we wtorki, czwartki i soboty, zaś dla klas męskich w poniedziałki, środy i piątki. NB. W myśl art. 70 Ustawy, uczniowie pozyskujący patenta z ukończenia Instytutu Muzycznego, mają tem samem uznaną kwalifikację ubiegania się o posady Nauczycieli muzyki w Zakładach Rządowych, o miejsce odpowiednie w Cesarzskich i Warszawskich Teatrach, oraz kapelach wojskowych i kościelnych, nakoniec trudnienia się nauczycielstwem prywatnem w Cesarstwie i Królestwie. Uczniowie odznaczający się pilnością, postępem i moralnem prowadzeniem, uwalniają się od zaciągu wojskowego. W 1-ym półroczu 1866/7 roku szkolnego, wykładane będą następujące przedmioty: a) Zbiorowe: 1) Nauka religji i moralności, kurs niższy i wyższy. 2) Nauka obrządków, kurs niższy i wyższy. 3) Język polski, kurs niższy i wyższy. 4) Język włoski, kurs niższy i wyższy. 5) Język ruski, kurs niższy i wyższy. 6) Zasady elementarne muzyki. 7) Zasady wyższe muzyki. 8) Nauka harmonji, kurs niższy, średni i wyższy. 9) Nauka kontrapunktu. 10) Nauka śpiewu chórowego. b) Przedmioty pojedynczo wykładane: 11) Klasa organów, kurs niższy i wyższy. 12) Klasa organów dla organistów wiejskich. 13) Klasa solfedziów. 14) Klasa śpiewu solowego. 15) Klasa skrzypców dla początkujących. 16) Klasa skrzypców, kurs niższy i wyższy. 17) Klasa wiolonczeli, kurs niższy i wyższy. 18) Klasa fortepjanu dla początkujących. 19) Klasa fortepjanu, kurs niższy (3 oddziały). 20) Klasa fortepjanu, kurs wyższy (2 oddziały). 21) Klasa fortepjanu dla śpiewaków i śpiewaczek. 22) Klasa kontrabas. 23) Klasa fletu. 24) Klasa oboju. 25) Klasa

klarnetu. 26) Klasa fagotu. 27) Klasa trąby. 28) Klasa trombonu. 29) Klasa waltorni. Kandydaci i kandydatki nowo przybywający, zgłaszając się winni do egzaminów w towarzystwie rodziców lub opiekunów od dnia 20 Sierpnia (1 Września) z rana od godziny 9-ej do 12-ej, po południu zaś od godziny 2-ej do 4-ej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 1 (13) Sierpnia.

Jeżeli prawdziwymi są wiadomości dzienników paryskich, nadesłane nam przez telegraf, stan rzeczy w Europie zaczęłyby się wikłać, w skutku żądania przez Francję wynagrodzenia, a raczej zabezpieczenia jej granic, w obec znacznego powiększenia potęgi Prus. Pierwszy *Siecle* wystąpił z wiadomością, — którą nam przyniósł w sobotę telegraf, a którą można było uważać za balon na próbę, — że Francja rozpoczęła z Prusami przedugodne układy o nadreńską granicę, w obec znacznego powiększenia się potęgi Prus, i że dotąd rząd pruski nie czuł się w możności przyjęcia propozycji francuzkich. Następnie *Ajencja Reutersa* podała wiadomość z Paryża, że Francja domaga się granic z 1814 r., dodając, że wiadomość ta na giełdzie londyńskiej sprawiła popłoch; nakoniec wczorajszy nasz telegram podaje treść artykułu dziennika paryskiego *Etendard*, według którego układy pomiędzy Francją a Prusami w przedmiocie kompensat, toczą się w serdeczny sposób. *Nordd. A. Z.* przytaczając wiadomość *Siecle'a*, ubolewa naprzód, że takie sprawy zostały ujawnione i że myśli gabinetu paryskiego rzucono na pastwę prądów opinii publicznej i burzliwych wzruszeń uczucia narodowości, — przyczem robi zastrzeżenie, że nie niemieckie dzienniki naprzód wystąpiły z tą wiadomością. Dalej, nie mówiąc już o powiększeniu potęgi Prus, dowodzi, że potęga Niemiec nie powiększyła się, ale się nawet zmniejszyła, z powodu wyłączenia ze Związku niemieckiego prowincji austriackich, obejmujących na przestrzeni 4 tysięcy mil kwadratowych 13 milionów mieszkańców; że zmiany mające nastąpić w Niemczech, będą nie międzynarodowego, ale czysto narodowego charakteru, a w końcu chcą przekonać, że Francji nie grozi niebezpieczeństwo z powodu powiększenia się Prus, powołuje się na dzienniki angielskie, a szczególnie na *Timesa*, który dowodzi, że za ledwie po 300 jakich latach, Niemcy i Włochy, pomimo zjednoczenia ich części, dojdą do takiej spójności, jaką zyskała Francja przez niwelacyjne dzieło 1793 roku. Dowodzenia te na bardzo kručzej oparte są podstawie, gdyż, jak same pruskie organa przyznawały i przyznają, celem wojny ze strony Prus było nadanie większej potęgi Niemcom, przez większe skupienie rozproszonych sił. Jeżeli jest prawdą, co mówi *Siecle*, to tłumaczyłoby to niejako, milczenie zachowywane od pewnego czasu przez dzienniki francuzkie o kongresie, zebrania którego przed ukończeniem układów z Prusami, nie mogłaby życzyć sobie Francja; tymczasem, jak to dobitnie dowodzi poniżej zamieszczony artykuł *Jour. de St. Pé.* o kongresie, nie może być trwałego pokoju bez uświęcenia go przez najwyższy trybunał Europy.

Układy pomiędzy Prusami a Austrią w przedmiocie zawarcia pokoju, rozpoczęły się 10-go w Pradze; pomiędzy Włochami zaś i Austrią, będą prowadzone w Paryżu, ponieważ Francja, z powodu ustąpienia jej Wenecji, jest w nich zainteresowana.

Dzienniki wspominały już o zamiarze Watykanu oddania państwa papieżkiego pod bezpośredni protektorat Francji; teraz zaś *Gazette du midi*, organ ultramontański, pisze w tym przedmiocie: „Papież zamierza udzielić Francji wielki dowód zaufania. W dniu, w którym to

piszę, miała się odbyć nadzwyczajna narada kardynałów. Idzie o udzielenie cesarzowi Napoleonowi mandatu, którego nie może odrzucić, jeżeli pamięta świetny przykład Karola wielkiego i wszystkie tradycje naszego kraju, tego „najstarszego syna kościoła”. Dziś nie powiemy nic więcej o tem. Trzeba wprzód czekać na postanowienie dworu rzymskiego, od którego zależy będzie, nie powiemy zbawienie papieżstwa, — bo te nie może nigdy upaść (mówi to organ ultramontański), — ale zbawienie Francji. Z innych źródeł donoszą, że idzie o przywrócenie, nie godności cesarza rzymsko-zachodniego, ale tak zwanego patrycjusza rzymskiego, czyli obrońcy państwa kościelnego, którą to godność piastowali Karol Martel i Pepin mały. Przytaczając te dziennikarskie wieści, sądzimy, że taki mandat udzielony Napoleonowi III-mu, naraziłby go niezawodnie na liczne zakłócenia, co najmniej z Włochami.

Że przybycie cesarzowej meksykańskiej do Europy ma na celu misję dyplomatyczną, dowodzi tego i ta okoliczność, iż towarzyszy jej minister spraw zagranicznych. Czy usiłowania jej w celu skłonienia cesarza francuzów do pozostawienia wojsk w Meksyku będą skuteczne, o tem powszechnie wątpią. Podobno zamierza ona także obronić swego małżonka przed cesarzem Napoleonem, przeciwko przyszłym oskarżeniom marszałka Bazaine, z którym stosunki monarchy meksykańskiego nie są zbyt przyjazne. W ogóle podróż cesarzowej Karoliny do Europy, wskazuje, że położenie nowego cesarstwa meksykańskiego nie jest najlepsze.

Ruch reformistowski w Anglii, jak można było przewidzieć i jak przepowiadano, przybrał charakter radykalny. Dnia 8-go b. m. w Guildhall, pod prezydencją lorda-majora odbył się podwójny meeting, gdyż tłum uczestników był tak wielki, iż znaczna ich część nie mogła pomieścić się w sali, i obradowała pod gołym niebem przez Guildhall. P. Bealer, prezes ligi reformitowskiej i p. Jerzy Potter, prezes stowarzyszeń robotniczych i innimówcy, przedstawiali różne propozycje, które zostały przyjęte, a z których najgłośniejsza oświadcza: że lud nie jest już zadowolony z projektu reformy wyborczej, proponowanego przez gabinet wigów i żąda większego rozszerzenia prawa wyborczego. W Sheffield także odbył się w tym samym celu meeting pod gołym niebem.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję ze Lwowa.

Telegramy.

Berlin, 11-go sierpnia. *Monitor* pisze: La Marmora podpisał rozejm na podstawie granicy królestwa lombardzko-weneckiego. Podobne instrukcje nadeszły do arcyksięcia Alberta.

Triest, 10-go sierpnia. Na wodach meksykańskich zaszła walka pomiędzy austriacką korwetą *Dandolo*, a pruską korwetą *Vineta*.

Praga, 11-go sierpnia. Wczoraj rozpoczęte zostały układy o pokój.

Paryż, 11-go sierpnia. *Etendard* zapewnia, że układy o wynagrodzenie dla Francji toczą się pomiędzy Francją a Prusami w serdecznych wyrażeniach. — Najjaśniejsi państwo przyjmowali dziś cesarzową meksykańską.

Wiadomości telegraficzne z gazet.

Paryż, 10-go sierpnia. *Monitor* dzisiejszy powiada z powodu rozmaitych błędnych wersji, spowodowanych powrotem cesarza, że z porady lekarzy, ce-

sarz zaniechał kurację rozpoczętą w Vichy i że od czasu swego powrotu do St. Cloud ma się daleko lepiej. (*Wolffs T. B.*)

* **Florencja, 9-go sierpnia.** Podług *Nazione*, generał Cialdini postanowił zająć pozycję z tamtej strony Tagliamento, ażeby nie pozostawiać czoła swej armii w miejscowości niedogodnej do obrony. Na skutek tego poruszenia, komisarz Sella, wyznaczony przez rząd, opuści Udine i uda się za kwaterą główną armii operacyjnej. (*Tamże.*)

* **Kassel, 10-go sierpnia.** „Dziennik praw” (*Ge-setzblatt*) ogłasza rozporządzenie z 9-go b. m., podpisane przez gubernatora i administratora, z mocy którego generał inspekcja poczt w Kasselu zostaje zwinięta, czynności zaś jej oddają się jeneralnej dyrekcji poczt w Frankfurcie nad M. Prawa książęce co do poczt przechodzą na administratora Möllera i wykonywane będą przez urzędnika delegowanego ze strony ministerstwa skarbu. (*Tamże.*)

* **Osnabrück, 10-go sierpnia.** Znakomiti mieszkańcy miasta tutejszego podali do króla Wilhelma adres, w którym oświadczają, że całkowite wcielenie Hanoweru do Prus, znajdzie w księstwie Osnabrück dobre przyjęcie. (*Tamże.*)

* **Berlin, 10-go sierpnia.** Projekt adresu izby panów, po oddaniu hołdu dziękczynnego Bogu, wspomina o zaszczytnem ukończeniu wojny, prowadzonej pod dowództwem króla, podnosi tę okoliczność, że Prusy były zmuszone do wojny w swojej obronie, i z tego powodu wynurza ubolewanie, iż musiano prowadzić wojnę z dawnym sprzymierzeńcem. Po wyjściu Austrii ze związku, spodziewać się należy, że stosunki Prus z Austrią nie będą zakłócone. Przekształcenie Niemiec zapobiegnie krwawym zajściom, pomiędzy państwami niemieckimi. Reforma armii wydała świetne rezultaty. Izba panów uznaje bezinteresowne pośrednictwo jednego z mocarstw zagranicznych w kwestji układów przedugodnych pokoju, i wynurza zaufanie, że przedzielone części monarchji, zostaną połączone, i że przyszłe odgraniczenie Prus zapewni bezpieczeństwo i potęgę tego państwa. Pod pełnym chwałą berłem domu królewskiego, Prusy, dla wywiązania się ze swego zadania niemieckiego, kroczą będą niezmiennie na drodze wzrostu potęgi zewnętrznej i dobrobytu wewnętrznego. (*Tamże.*)

* **Berlin, 10-go sierpnia.** *Nordd. A. Z.* pisze: Dziwną się wydaje ta okoliczność, że usiłowano w Ulm zobowiązać wojska wejmarskie, przy ich wymarszu z tamąd, ażeby nie brały udziału w wojnie z państwami południowo-niemieckimi. Podług artykułu 3-go rozejmu z Bawarią, i artykułu 7-go rozejmu z Wirtembergią, wymarsz wojsk wejmarskich ma być bezwarunkowy. — Król pruski ma się udać nieco później do wód mineralnych, lecz nie do Karlsbadu. (*Tamże.*)

* **Berlin, 10-go sierpnia.** *Zeidler. Corr.* ogłasza gwałtowny artykuł przeciw wyborowi Forckenbecka i porównywa ten wybór z ostatnią uchwałą sejmu związkowego. (*Schl. Z.*)

* **Wiedeń, 10-go sierpnia.** (Przez Paryż.) W numerze wieczornym *Oester. Z.* powiedziano: Ze strony włoskiej, Praga uważana jest dotychczas jako miejsce dla układów o pokój; lecz ponieważ z powodu odstąpienia kraju wenecjańskiego, nie ma już co do układów żadnej dalszej styczności pomiędzy Prusami i Włochami, przeto Paryż byłby miejscem najstosowniejszym dla układów; zwłaszcza z powodu niezbędności, ażeby Francja brała w nich udział oparty na zyskanych prawach faktycznych. (*Wolffs T. B.*)

* **Londyn, 10-go sierpnia.** Ustęp angielskiej mowy tronowej, dotyczący spraw zagranicznych, brzmi dostownie jak następuje: „Jej królewska mość ma to wielkie zadowolenie, iż może zakomunikować wam, że stosunki jej ze wszystkimi mocarstwami obcemi są jak najbardziej przyjacielskie. Jej królewska mość śledziła z niespokojnym interesem za przebiegiem wojny, która wstrząsnęła niedawno znaczną częścią ładu stałego Europy. Jej królewska mość nie mogła być obojętnym świadkiem wypadków, które dotknęły jej królewska mość połączona jest jak najściślej z związkami pokrewieństwa i przyjaźni. Wszelakoż jej królewska mość nie uważała za stosowne brać udział w sporze, w którym ani honor jej korony, ani interesa jej ludu, nie wymagały z jej strony czynnego wmięszania się. Jej królewska mość może jedynie wynurzyć niezachwianą nadzieję, że układy toczące się obecnie pomiędzy mocarstwami, które prowadziły wojnę, będą mogły doprowadzić do takiego załatwienia, które zdolne będzie zapewnić podstawy niezawodnego i trwałego pokoju”. (*Tamże.*)

* **Triest, 10 sierpnia.** Z Aten donoszą pod d. 4-m b. m.: Nie przestają dochodzić skargi na smutne położenie mieszkańców w greckich w prowincjach tureckich, zwłaszcza na wyspie Krecie. Turcja gromadzi woj-

ska nad granicą grecką. — Według wiadomości z Konstantynopola z 4-go b. m., deputacja z Cranogorza przyjęta została przez Ali-beja w sposób jak najbardziej przyjacielski, i otrzymała zapewnienie rychłych ustępstw ze strony sułtana. Książę Mikołaj czarnogórski został znowu zaproszony do Konstantynopola. (Tamże.)

* *Marsylja, 8 sierpnia.* Parostatek pocztowy z Konstantynopola opóźnił się z powodu silnej burzy. Taż burza omal że nie spowodowała zatonięcia, pomiędzy Włochami i Korsyką, parostatku pocztowego *Prince Napoleon*. Woda załata już była statek, lecz umiejętne działania kapitana Camboggio ocaliły takowy. Parostatek *Prince Napoleon* wraca obecnie do Marsylii. Morze nie przestaje burzyć się. (Corr. Hav. Bul.)

* *Bruksela, 9 sierpnia.* Monitor belgijski donosi: Król, dotknięty lekką ospą, nie mógł przydywać na otwarciu wystawy sztuk pięknych. (Tamże.)

* *Bukareszt, 7 sierpnia.* Turecka armja obserwacyjna, rozstawiona na prawym brzegu Dunaju, ma być zdzłokowana. W Ruszczuku i jego okolicach pozostanie tylko zwykła załoga. Okoliczność ta, łącznie z mającym wkrótce nastąpić wyjazdem księcia Karola do Konstantynopola, każe domniemywać się, że uroczyste uznanie nowego księcia rumuńskiego, stanie się może wkrótce faktem dokonany. Oszczędności są tu na porządku dziennym. Zanim nastąpi legalna redukcja armji rumuńskiej, wydział wojny udzieli liczne urlopy żołnierzom, życzącym sobie udać się do domów. (Tamże.)

* *Marsylja, 9 sierpnia.* Listy z Konstantynopola z 1-go b. m. donoszą, że wiadomość o zawarciu rozejmu pomiędzy Prusami i Austrią, wywołała w wysokiej Porcie wielką radość. — Z powodu obrzezania syna sułtańskiego, zarządzone zostały świetne uroczystości. — Pogłoski o przesileniu ministerjalnem ustały. — Na wyspie Kandji trwają jeszcze rozruchy. (Tamże.)

* *Newfoundland, 10 sierpnia z rana.* (Przez telegraf zaatlantyczny.) *Great Eastern* odpłynął ztąd wczoraj o 4-ej po południu dla wydobywania z oceanu drutu telegrafu elektrycznego, który usiłowano założyć w roku zeszłym. (Tamże.)

* *Madryt, 9 sierpnia.* Królowa przyjechała tu dziś z Zarauz. Na całej przestrzeni drogi, jej królewska mość witań była radośnie przez lud. — *Epoca* donosi, że wpływy pochodzące z wypłaty z góry podatków za pierwsze półrocze, wynoszą już przeszło 200 milionów realów. (Tamże.)

* *Berlin, 10 sierpnia.* Książę Ysenburg dotychczasowy poseł pruski przy dworze hanowerskim, udał się do Hanoweru, aby oświadczyć królowej, że wszystkie usiłowania dla utrzymania niezależności Hanoweru są bezskuteczne. (Hamb. Cor.)

* Jego Wysokość Książę Mikołaj Oldenburgski, wraz z małżonką i dwojgiem dzieci, raczył przybyć z Berlina do Warszawy.

* (Przegląd wojsk). Dziś z rana, JW. Hrabia Namiestnik, Głównodowodzący, był obecny na uroczystym rozprowadzaniu wart 11-go fanagorijskiego pułku grenadierów, a następnie na kościelnej paradzie 8-go moskiewskiego pułku grenadierów, z powodu pułkowego jego święta. — Po południu zaś, o godzinie 6-ej, jeżeli nie przeszkodzi deszcz, JW. Hrabia raczy odbyć, na mokotowskim polu, przegląd 3-ej dywizji kawalerji i będzie przyjmował ordynansów ze wszystkich pułków kawalerji i kozaków, oraz konnej baterji artylerji. Przegląd ten nie odbył się w sobotę z powodu deszczu.

* (Kongres). W N. 168 *Journal de St. Petersburg* pisze co następuje: „Opinia publiczna za granicą zajmuje się szansami kongresu. W obec przekształcenia terytorjalnych i politycznych zmieniających powszechną równowagę, naturalnie bardzo przypisują wielkim mocarstwom podpisanym na traktatach, które ją utworzyły, prawo, obowiązek i życzenie powołania tych kwestij przed trybunał wielkiej Europy. Szczególniej zastanawiają się nad rolą Rosji względem usiłowań, jakie były kilkakrotnie, a mianowicie teraz czynione, w celu pokojowego zabezpieczenia się wielkich mocarstw. Uznajemy za pożyteczne przedstawić w tym przedmiocie pewne uwagi. Badając historję przeszłych wielkich posiedzeń trybunału europejskiego, można się przekonać, że następowały one po długich wojnach, które wycieńczyły zwycięzców i zwyciężonych, męczyły rządy i ludy, i przez

znuzenie doprowadziły interesa do pokojowych, trwałych umów. Tak, pokój westfalski i kongres z 1814 r., nie tylko położyły koniec zaciętym walkom, ale utworzyły jeszcze porządek rzeczy oparty na zasadach których działanie przeżyło wzruszenia chwili i dało początek długim okresom spokoju i pomyślności. Ale niema nic wiecznego na ziemi. W miarę, jak zacierają się wrazenia, jak następują po sobie pokolenia, namiętności się budzą, interesa z sobą walczą, zasady słabną; — każda wojna pozostawia zwyciężonych, każdy pokój utrwała ich klęski. Ale zwyciężeni podnoszą się i czują swe rany. Zwycięzcy rozdławiają się. Położenia, które spowodowały traktaty, zmieniają się, i w ten sposób te wielkie umowy, mające wszystkie pretensje do wieczności, w końcu stają się martwą literą; — wojna je rozdziera, a położenia jakie wyrabia, powodują nowe umowy. Ten bieg rzeczy jest niezmienny; to co się obecnie dzieje, jest naturalnem jego zastosowaniem. Wszelako ludzkość postępuje naprzód; jeśli podlega stałym prawom, nie jest skazana na ciągłe kręcenie się w błędnem kole. Idzie o to, w jakiej mierze jej postępy mogły wpłynąć na politykę i międzynarodowe stosunki. Trzeba było trzydziestu lat wojny, aby doprowadzić do pokoju westfalskiego. Kongres wiedeński poprzedziło dwadzieścia pięć lat przewrotów i walk. Za naszych czasów, różnorodne interesa utworzone przez cywilizację protestują wymownie z energją i mocą przeciwko gburowatym załatwieniom siłą. Ztąd musi wynikać, że wojny są rzadsze, krótsze, zawarcie pokoju szybsze. W tem przekonaniu, rząd ruski popierał dążenia pojednawcze, które miały na celu uprzedzenie obecnej wojny. Nie lękając się co do szans pojednania przed walką, chętnie przyłączył się do tej próby, której powodzenie przyniosłoby zaszczyt postępowi nowożytnego ducha. Próba nie powiodła się. Teraz idzie o to, czy interesa cywilizacji i ludzkości, cierpiące z powodu klęsk wojny, będą dość silne, aby przezwyciężyć namiętności, które ją spowodowały; czy rządy i narody nauczone doświadczeniem, zrozumieją nauki historii, czy też będą musiały ponowić smutne próby przeszłości. Rząd ruski ma lepszą opinię o naszej epoce, dla tego odwołał się do uczucia europejskiej solidarności, które jedynie może doprowadzić do trwałych załatwień, z jednej strony czyniąc je słusznymi, z drugiej uświęcając je. Siła nie nie zakłada. To co tworzy wojna, to i wojna niszczy. Jakkolwiek świetną była obecna wojna, nowy tego stanowi dowód. Pokój jest prawie podpisany, ale jaki pokój? Włochy sądzą, że ani dość uczyniły, ani dość uzyskały. Austria sądzi, że zbyt wiele utraciła. Prusy nie wiedzą, gdzie położyć granicę swemu powodzeniu. Niemcy widzą gruzi swej przeszłości, ale nie znają swej przyszłości. Europa zamilkła, a nikt nie może powiedzieć, co ukrywa jej milczenie. Co najmniej może z tego wynikać, że jeżeli ten pokój nie jest zawieszeniem broni, będzie pokojem zbrojnym, a bardziej niż kiedykolwiek ciężar ten będzie przygniatał pomyślność wszystkich krajów. Czy takie położenie jest normalne? czy jest korzystne? czy jest zgodne z interesami wszystkich? Takie pytanie przedstawia się Europie. Najdroższe interesa Rosji są połączone z utrzymaniem trwałego pokoju. Sądzi ona, iż pozostaje wierna swemu zadaniu, popierając wszędzie i przy każdej sposobności ten główny żywioł powszechnej pomyślności.”

* (Poselstwo Stanów Zjednoczonych). *Siew. Pocz.* w następujący sposób donosi o przybyciu tego poselstwa: „W poniedziałek, 25 lipca (v. s.), około godziny 10-ej rano przybyły do Kronsztadu, amerykański monitor *Miantonomoh* i parostatek *Augusta*, w towarzystwie naszej pancernej eskadry, dowodzonej przez kontr-admirała z orszaku Jego Cesarskiej Mości Lichaczewa. Odwiedzenie Rosji przez monitora *Miantonomoh* i parostatek *Augusta*, stanowi fakt pod wieloma względami zasługujący na uwagę. Czytelnikom wiadomo, że celem poselstwa podsekretarza stanu w wydziale marynarki Stanów Zjednoczonych, kapitana Foxa, — jest doręczenie Najjaśniejszemu Panu powinszowania kongresu z powodu szczęśliwego ocalenia od niebezpieczeństwa, które groziło Jego Cesarskiej Mości w d. 4 kwietnia. Powinno ono służyć za widoczny, uroczysty znak przyjaźni, łączącej oba rządy i oba ludy. Nasz kraj, bez wątpienia, przyjmie tę manifestację z wdzięcznością, której szczerść będzie się równała przynajmniej, przyszłowiowej otwartości narodu północno-amerykańskiego. Dla każdego rosjanina przyjemnie jest przekonać się, że rząd washingtonski, a z nim lud wielkiej Rzeczypospolitej, zachowują w swej pamięci najwyższą sympatię dla niego, jaka była wynurzona przez Cesarza ruskiego, w smutnej chwili powstania w łonie Stanów Zjednoczonych domowego sporu. Obecne poselstwo stanowi zakład, że węzły wzajemnej przyjaźni obu narodów, będą coraz bardziej się wzmacniały i będą

podtrzymywały wzajemny ich udział w ich losie. Przybycie amerykańskich gości do Rosji, daje sposobność naszemu społeczeństwu a szczególnie naszym marynarzom, odpowiedzieć serdecznem przyjęciem za gościnność okazaną eskadrom ruskim w Stanach Zjednoczonych, podczas pamiętnej ich żeglugi na oceanach atlantyckim i spokojnym. Nakoniec nie należy pomijać i tej okoliczności, że monitor *Miantonomoh* świadczący tak wymownie o wielkim wynalazczym geniuszu północno-amerykanów, przepłynąwszy ocean, okazał zdolność monitorów do dalekiej żeglugi i zarazem pokazał światu nowy przykład odważnej przedsiębiorczości wielkiego ludu.”

J. ur. de St. Pet. tak opisuje przyjęcie poselstwa Stanów Zjednoczonych przez Najjaśniejszego Pana: „We środę, 27 lipca (v. s.), nadzwyczajne poselstwo Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki, w towarzystwie generała Clay, posła amerykańskiego uwierzytelnionego przy dworze cesarskim, miało zaszczyt być przedstawionem Najjaśniejszemu Panu w pałacu w Peterhofie. Szanowny G. V. Fox, podsekretarz stanu w wydziale marynarki Stanów Zjednoczonych, doręczył Jego Cesarskiej Mości adres z powinszowaniem, uchwalony przez kongres, i odczytał mowę którą podajemy poniżej. Zaraz potem, generał Clay miał zaszczyt przedstawić Najjaśniejszemu Panu następujące osoby: komendanta Murray, z floty Stanów Zjednoczonych (dowódcę eskadry), komendanta Beaumont (kapitana monitora *Miantonomah*), pp. von Baren, Loubat i Green, obywateli Stanów Zjednoczonych, z których dwaj ostatni towarzyszą szanownemu panu G. V. Foxowi.”

Mowa szanownego p. G. V. Foxa do Cesarza, jest w tłumaczeniu następująca: „Najjaśniejszy Panie! „Postanowienie które mam honor przedstawić Waszej Cesarskiej Mości, jest głosem ludu, który miljonami ust wypowiada jedno serce. Liczne węzły jakie łączyły oddawna wielkie cesarstwo na wschodzie z wielką Rzeczpospolitą na zachodzie, zostały pomnożone i wzmocnione przez niewzruszoną wierność rządu cesarskiego względem naszego, podczas niedawnego okresu wstrząszeń. Wyrazy sympatji i przyjaźni natenczas przesłane rządowi washingtonskiemu z rozkazu Waszej Cesarskiej Mości, pozostań w wiecznem wspomnieniu wdzięcznego kraju. Jako jeden z członków wielkiej rodziny narodów, chętnie odłajemy hołd szlachetnemu czynowi ludzkości, szczególnie wspomnianemu w postanowieniu kongresu. Pokojowy dekret światłego monarchy, utrwalił nad dziedzicznym barbarzyństwem zwycięstwo, które nasza Rzeczpospolita zachodnia osiągnęła dopiero po długich latach rozlewu krwi. Z głębokiem zatem wzruszeniem, składam Waszej Cesarskiej Mości, wyswobodzonym poddanym i całemu ludowi tego obszernego państwa, serdeczne nasze powinszowania, z powodu opatrnościowego unięknienia niebezpieczeństwa, które spowodowało to samorodne wynurzenie, ubolewania z przyczyny zamachu, i wdzięczności z przyczyny miłosiernego powstrzymania i niepowodzenia takowego. Dzieje niebezpieczeństwa, od którego dobrotliwa Opatrzność ocaliła Waszą Cesarską Mość, przypominają głęboki ból, jaki niedawno napełniał każde prawe serce w naszym kraju, z powodu nagłej straty naszego zwierzchnika, naszego kierownika, naszego ojca. Dziękujemy Bogu że taki żal został oszczędzony naszym przyjacielom i sprzymierzeńcom — ludowi ruskemu. Oby Ojciec wszystkich narodów i ich zwierzchników opiekował się, przedłużał i błogosławił życie, które tak widocznie ocalił, na korzyść ludu do którego należy, na dobro ludzkości i na sławę swego świętego imienia. (podpisano) G. V. Fox, podsekretarz stanu w wydziale marynarki Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki.”

* (Kronika kościelna). W zeszłą środę w kościele pokapucyńskim, obchodzony był doroczny odpust św. Kajetana; wotywę odpustową odprawił ks. Kisielski, sumę celebrował ks. Eufrozy, kazanie miał ks. Krajewski. W zeszły piątek w kościele parafjalnym w Woli pod Warszawą, obchodzony był doroczny odpust św. Wawrzyńca, patrona tamtejszego kościoła; sumę celebrował ks. Grochowolski, nieszpory odprawił ks. Błaszkievicz, kazanie miał po dwakroć na sumie i nieszporych ks. Krajewski. — Wczoraj była konkluzja nabożeństwa do Przemienienia Pańskiego w kościele metropolitalnym św. Jana; sumę celebrował ks. kanonik Sotkiewicz, kazanie miał ks. Solarzski; artyści i chóry instytutu muzycznego wykonały mszã Reineka, graduale Palestryny, offertorium Brzowskiego, na benedictus „Ojcie nasz” Moniuszki. — W kościołach pp. sakramentek i po-augustjańskim, artyści i amatorowie podczas nabożeństwa wykonali odpowiednie religijne pienia.

* (Kronika brukowa). Niestety! O wczorajszej niedzieli możnaby jedynie powiedzieć, że była wy-

